

Programové prohlášení vlády

Preambule

Před čtyřmi lety předstoupila předchozí vláda České republiky před tento zákonodárný sbor a před veřejnost se svým programovým prohlášením v situaci, kdy se naše země nacházela na jedné z rozhodujících křižovatek své moderní historie. Tehdy se rozhodovalo jak o pokračování hluboké přeměny naší společnosti a ekonomiky, teprve se vzpamatovávající po čtyřiceti letech vlády totalitního režimu, tak o vyřešení česko - slovenských vztahů a o přípravě podmínek pro vznik samostatného českého státu.

Z tohoto hlediska bylo minulé období zcela mimořádné a my jsme i s odstupem času přesvědčeni o tom, že úspěšné. Podařilo se v něm konstituovat Českou republiku jako stabilní demokratickou zemi, která je považována za dobrý příklad politické, ekonomické a společenské transformace. Podařilo se vytvořit již téměř standardní vztahy se Slovenskou republikou a tyto vztahy hodláme i nadále rozvíjet. Česká republika se stala členem OECD a patří mezi přední kandidáty na členství v Evropské unii a NATO. Naše hospodářství se úspěšně rozvíjí, v zemi existuje vysoká míra sociální stability a viditelným způsobem se daří zlepšovat životní prostředí.

Druhá vláda samostatné České republiky proto cítí jako svůj závazek pokračovat v politice rychlé společenské a ekonomické transformace a věří, že to si přeje i rozhodující většina občanů naší země. Chce se soustředit na její dokončení a na řešení zejména těch věcí, které nejvíce trápí naše spoluobčany. Vláda bude ve své politice vycházet ze základních zájmů České republiky, k nimž patří posilování demokracie a právního státu, budování moderní tržní ekonomiky a pokračování integrace naší země do evropských i světových struktur a institucí. Na těchto základních prioritách je založeno dnes předkládané vládní prohlášení a z nich bude vláda vycházet ve své každodenní činnosti.

Vláda hodlá uskutečňovat svou politiku v zájmu občanů této země a je pro její úspěch připravena aktivně a seriózně spolupracovat se všemi významnými politickými silami v naší zemi, které sledují stejný obecný zájem.

Vládní prohlášení, které zde nyní přednesu, není a nemůže být vyčerpávajícím výčtem všech problémů, které před vládou v jednotlivých oblastech stojí. Jeho smyslem je ukázat pouze hlavní směry a cíle budoucí činnosti vlády a celkovou koncepci její práce.

I. Právní stát, legislativa a veřejná správa

Vláda chce pokračovat ve vytváření takového státu, který by fungoval jako záruka osobní svobody občanů a jejich občanských práv, jako garant základních institucí tržní ekonomiky, doplněné o patřičnou míru sociální odpovědnosti a solidarity a jako ochránce hodnot, které považujeme za nezastupitelné pro život naší země, hodnot, které tvoří národní dědictví, hodnot, které jsou důležité pro život budoucích generací.

Vláda bude ve své činnosti klást důraz na dodržování ústavního pořádku, bude důsledně hájit základní principy Ústavy a zasadí se o naplnění a fungování všech ústavních institucí.

Bude dbát o to, aby byl stát silný v oblastech, v nichž je jeho funkce nenahraditelná, a naopak, aby nezasahoval do sfér, jež náleží svobodnému rozhodování občanů.

Vláda bude zkvalitňovat právní řád pečlivou přípravou nových právních předpisů i rušením překonaných, již nevyhovujících právních norem.

Připraví nový základní kodex soukromého práva s cílem rozšiřování prostoru pro uplatnění smluvní svobody a bude důsledně prosazovat odstranění zbývajících neodůvodněných omezení vlastnického práva.

V oblasti veřejného práva bude usilovat zejména o vyšší trestněprávní ochranu občanů, o rozšíření alternativních trestů a o posílení postavení poškozeného v trestním řízení. Přitom bude zvažovat i o možnosti zapojení občanů do procesu podávání trestněprávních žalob a tím o posílení postavení občana v této oblasti.

V oblasti veřejné správy považuje vláda za svou prioritu racionalizaci veřejné správy, založenou na odpovídající míře decentralizace rozhodování, na respektování přirozených regionálních vazeb uvnitř českého státu a na výrazném omezení byrokracie v úřadech všeho druhu.

K uskutečnění tohoto cíle vláda po legislativní i věcné stránce navrhne a připraví zřízení regionální samosprávy. Současně však bude revidovat kompetence všech úrovní a institucí veřejné správy s cílem vytvořit dostatečný prostor pro svobodnou aktivitu občanů a pro efektivní fungování obcí a samosprávných územních celků.

Vláda hodlá věnovat zvýšenou pozornost i aparátu veřejné správy s cílem zlepšit jeho profesionalitu a obnovit jeho prestiž. Za tímto účelem připraví návrh zákona o státní službě, v němž bude upraveno postavení pracovníků státní správy, jejich povinnosti a nároky. Důraz bude klást na respektování jejich politické a stranické nezávislosti.

Vláda bude prosazovat a dále rozvíjet atmosféru občanské a náboženské tolerance, vzájemného respektu a spolupráce. Váží si úlohy, kterou církev a náboženské společnosti hrají v naší společnosti, a bude podporovat jejich různé aktivity. Je připravena řešit i otázku zmírnění majetkových křivd, které církve utrpěly v minulosti, a v souvislosti s tím je připravena i v ekonomické oblasti legislativně dotvořit princip oddělení církví od státu.

Vláda bude ve své politice hájit základní principy demokratické společnosti, k nimž patří zejména právní stát, svoboda jednotlivce, rodina jako základ společnosti a rovná práva a povinnosti pro všechny bez rozdílu pohlaví, národnosti, rasy či politického nebo náboženského přesvědčení. Stejně důsledně bude hájit právo občanů vlastnit a svobodně podnikat a bude posilovat jistoty občanů v těchto oblastech. Bude chránit nezávislost soudního rozhodování, ale zároveň bude usilovat o to, aby se občané rychle a účinně domohli ochrany svých práv.

II. Zahraniční politika

Ve své zahraniční politice bude vláda důsledně vycházet z prosazování českých národních zájmů. Základní směřování a cíle české zahraniční politiky zůstávají neměnné a vláda proto plynule naváže na výsledky zahraniční politiky vlády minulé. Za hlavní priority považuje vláda co nejrychlejší dosažení plného členství České republiky v Evropské unii a v NATO s tím, že realizací těchto cílů bude proces naší transformace dokončen i ze zahraničněpolitického hlediska. Vycházíme z přesvědčení, že Česká republika historicky, politicky, kulturně i ekonomicky patří do euroatlantického civilizačního prostoru a že ji s ním

pojí společné hodnoty, které chceme nejen sdílet, ale také rozvíjet, chránit a bránit. Členství v Evropské unii chápe vláda jako logické završení úsilí České republiky plně se integrovat mezi evropské demokratické země. Vláda, s odvoláním na memorandum přiložené k žádosti o přijetí České republiky za člena Evropské unie, hodlá přípravu na naše budoucí členství zintenzivnit a urychlit tak, aby mohla Česká republika zahájit jednání o členství již v roce 1998. Vláda povede zodpovědně jednání o podmínkách našeho vstupu do Unie, ale současně je připravena přijmout zásadní principy evropské integrace v podobě, jaká bude v té době existovat.

Důležitým prostředkem ke zvýšení bezpečnosti České republiky je dosažení plného členství v Severoatlantické alianci, včetně jejích integrovaných vojenských struktur. Vláda předpokládá, že vstup České republiky do NATO je reálný ještě do konce tohoto století. Vedena nejen tímto cílem, ale i vědomím spoluodpovědnosti za osud evropské demokratické civilizace, bude proto pokračovat ve svém úsilí o přiblížení se členským zemím NATO jak v politické, tak i ve vojenské oblasti. Posílí úspěšně zahájený dvoustranný dialog mezi Českou republikou a Aliancí a nadále bude spolupracovat s NATO v rámci Partnerství pro mír a na přípravě společných akcí, směřujících jak k předcházení konfliktům, tak k udržení míru v Evropě a ve světě.

Vláda si uvědomuje, že se naše členství v těchto organizacích bude dotýkat bytostných zájmů občanů naší země. Vhodnými formami proto bude veřejnost informovat o rozsahu a povaze budoucích práv a závazků, které pro členy těchto organizací vyplývají.

Vláda považuje za svou prioritu udržování a další rozvíjení dobrých a partnerských vztahů zejména s našimi sousedy, jakož i se všemi demokratickými státy a národy. Sdílí přesvědčení o spoluodpovědnosti České republiky za stabilitu ve střeoevropském prostoru. Velký význam bude přikládat vzájemně výhodné hospodářské spolupráci v rámci CEFTA. Ve vztazích s Německem bude pokračovat v úsilí o to, aby se tyto vztahy zaměřily do budoucnosti a aby nebyly zatěžovány právními a politickými otázkami pocházejícími z minulosti. Vláda přitom vychází z nezpochybnitelnosti výsledků II. světové války.

Vláda bude i nadále prosazovat myšlenku volného obchodu, který považuje za důležitý předpoklad uplatnění našich výrobků na světových trzích. Bude rovněž pokračovat v prosazování ekonomických zájmů naší země ve světě prostřednictvím standardních nástrojů, používaných ve srovnatelných zemích s vyspělou tržní ekonomikou.

Česká republika bude nadále aktivně vystupovat v mezinárodních organizacích (OSN, OECD, OBSE, Rada Evropy). Tyto organizace nám umožňují účastnit se řešení problémů globálního významu a zároveň účinně prosazovat české zájmy na mezinárodním poli. Vláda, vzhledem k příslušnosti naší země ke skupině rozvinutých států, se bude přiměřeným způsobem podílet na rozvojové a humanitární pomoci ve vybraných zemích světa. V neposlední řadě bude vláda dále rozvíjet spolupráci s našimi krajany v zahraničí a přispívat k dobrému jménu České republiky a její kultury v Evropě i ve světě.

III. Vnitřní bezpečnost

Vláda přikládá velký význam problematice ochrany práv občanů, jejich svobod, života, zdraví i majetku a s dosaženými výsledky v oblasti vnitřního pořádku a bezpečnosti se nehodlá spokojit. Bude proto neustále vyhodnocovat bezpečnostní situaci, stanovovat nejzávažnější bezpečnostní rizika a zaměřovat svoji pozornost na jejich eliminaci.

Vláda bude dbát na to, aby byl zvyšován pocit bezpečí občanů, a proto bude prosazovat, aby represivní složky důrazně postupovaly nejen proti násilné a majetkové trestné činnosti a porušování veřejného pořádku, ale i proti méně závažné kriminalitě.

V trestním zákonu navrhne vláda zpřísnění trestního postihu recidivistů, zajištění ochrany společnosti před novými formami trestné činnosti a přehodnocení systému trestních sazeb tak, aby ukládané tresty lépe vyjadřovaly nebezpečnost a závažnost spáchané trestné činnosti. Současně budou navrženy takové změny v trestním řádu, které umožní dosáhnout zrychlení trestního řízení.

Vláda předloží návrh nové právní úpravy správního řízení a správního trestání, jež povede k důslednějšímu postihu přestupků a jiných správních deliktů.

Zvýšenou pozornost vláda zaměří na prevenci kriminality. Prioritou budou zejména větší města a ohrožené skupiny dětí a mládeže. Vláda bude usilovat o zvýšení důvěry občanů k Policii ČR, především důrazem na korektní chování policistů k občanům, na profesionalitu, důslednost a rychlost plnění úkolů policie.

Při řešení bezpečnostní problematiky zajistí vláda koordinaci zpravodajských služeb a účinnou spolupráci všech orgánů státní správy a samosprávy.

Vláda bude pravidelně vyhodnocovat a aktualizovat schválenou strategii postupu proti organizovanému zločinu. Zároveň je připravena přijmout tvrdší a účinnější opatření proti nedovolené výrobě, obchodu a zneužívání drog. Novelizace právní úpravy trestního řízení bude orientována především na dopracování postupů, sloužících k odhalování organizovaného zločinu.

Vláda bude pokračovat v přibližování fungování celních orgánů tomu, jak fungují v zemích Evropské unie tak, aby vytvářela příznivé podmínky pro jejich efektivní činnost, zaměřenou na odhalování obchodních podvodů, nelegální přepravy drog, radioaktivních materiálů a zbraní, nelegálních vývozů kulturních památek, nelegálních obchodů s ohroženými druhy fauny a flóry a na ochranu duševního vlastnictví. Vláda bude potírat legalizaci výnosů z trestné činnosti, navrhne účinnější nástroje pro boj proti korupci a závažné hospodářské trestné činnosti, vztahující se především ke zneužívání státních prostředků.

Vláda je připravena navrhnout opatření omezující některé negativní jevy, spojené především s nelegální migrací cizinců na našem území. Předloží novou legislativní úpravu podmínek pobytu, podnikání a zaměstnávání cizinců a podmínek pro poskytování azylu. Současně bude dotvářet novou vízovou politiku se zřetelem na vízovou praxi států Evropské Unie. Vláda bude usilovat o přijetí ústavního zákona o společných státních hranicích se Slovenskou republikou a o smluvní dořešení současných problémů česko-slovenského pohraničí.

Vláda bude pokračovat v dalším rozšiřování mezinárodní spolupráce a bude omezovat rizika, která mohou mít destabilizující vliv na bezpečnost obyvatel České republiky. Je připravena vypracovat úpravu systému ochrany utajovaných skutečností tak, aby byl kompatibilní s bezpečnostními standardy ve vyspělých západoevropských zemích.

IV. Obrana

Za jednu ze svých zásadních priorit považuje vláda zajištění vnější bezpečnosti státu, což také vyžaduje vyčlenění náležité výše výdajů na obranu. Vláda si je vědoma, že základem obrany je její věrohodnost a především jasně vyjádřená vůle se bránit. Obrana státu je proto záležitostí jak armády, tak i celé společnosti a každého občana v ní. Vláda proto bude věnovat mimořádnou pozornost schválení strategického, koncepčního a legislativního rámce, nezbytného pro další budování systému naší obrany. Při budování tohoto systému je zásadní strategickou orientací plná integrace se Severoatlantickou aliancí a spolupráce se Západoevropskou unií.

Vláda pokládá za nezbytné vyvinout maximální úsilí k dosažení co nejefektivnějšího uspořádání ozbrojených sil. Je připravena věnovat se dokončení systémové transformace naší armády a její technické modernizaci. Významným aspektem tohoto záměru je vytváření kompatibility Armády České republiky s armádami NATO. Chce budovat armádu s důrazem na organizační, personální a technickou kvalitu s důsledným snižováním těch výdajů, které nepřispívají k dosažení prioritních cílů a eliminaci předpokládaných rizik. Armáda České republiky se bude i nadále opírat o brannou povinnost, i když s rostoucí mírou profesionalizace. Vláda považuje za velmi potřebné věnovat náležitou pozornost materiálním podmínkám života vojáků a zvýšení prestiže jejich práce a postavení ve společnosti. Armáda musí být moderní, akceschopná, hospodárně fungující, schopná bránit suverenitu České republiky i převzít svůj díl mezinárodních závazků při vojenských operacích mimo území našeho státu.

V. Hospodářská politika vlády

1. Hlavní zásady hospodářské politiky

Vláda České republiky považuje prosperující a stabilní hospodářství za předpoklad obecného rozkvětu země a za podmínku růstu životní úrovně jejích občanů. Cestou k tomuto cíli je tržní ekonomika, založená na svobodě podnikání, na pevných základech soukromého vlastnictví a na individuální odpovědnosti. Vláda si uvědomuje, že předpokladem úspěšného ekonomického vývoje je pevná a důvěryhodná měna. Proto bude podporovat takovou měnovou politiku České národní banky, která bude přispívat k postupnému snižování míry inflace tak, aby byla její úroveň na počátku příštího desetiletí srovnatelná s členskými zeměmi Evropské unie. Z hlediska dalšího upevnování měny považuje vláda za důležité nastoupení trendu směrem k dlouhodobé vyrovnanosti platební bilance, zejména jejího běžného účtu.

Základní prioritou hospodářské politiky vlády bude udržení vysokého tempa hospodářského růstu dosahovaného v podmínkách nízké nezaměstnanosti, s cílem postupného sbližování naší ekonomické a životní úrovně s vyspělou Evropou. Proto je vláda odhodlána pokračovat v transformaci ekonomiky, především v oblasti privatizace majetku státu, u něhož není důvod pro přetrvávání vlastnického podílu státu, v deregulaci a zkvalitňování trhů a v dokončování liberalizace cen a postupné nápravy regulovaných cen.

2. Finanční, daňová a cenová politika

Dalším stěžejním cílem politiky vlády bude pokračování v politice zdravých státních financí, představované vyrovnaným státním rozpočtem.

Vláda je připravena pokračovat v dosavadním trendu snižování daní a celkového odvodového zatížení v návaznosti na cíl poklesu podílu výdajů veřejných rozpočtů na HDP zhruba o jeden procentní bod ročně.

Snižování daní bude zaměřeno zejména na daně z příjmu. Vláda bude prosazovat jak snižování daňových sazeb, tak i snižování daňového základu, především cestou zkracování doby odepisování strojů, zařízení i budov a staveb a zrychlení odpisů tzv. starých nedobytných pohledávek. Vláda dořeší zásady podpory neziskových organizací. Daňová oblast projde dalšími změnami v procesu přizpůsobování legislativě Evropské unie, zejména v oblasti nepřímého zdanění.

V oblasti daňové správy bude vláda pokračovat v boji s daňovými úniky cestou zpřesňování odpovídající legislativy a zvýšení efektivity vybírání daní. V tomto směru se zasadí i o prohloubení profesní a etické úrovně pracovníků zabezpečujících daňovou službu. Bez ohledu na datum přijetí České republiky do EU budou sjednávány smlouvy, které umožní účinnější spolupráci se zahraničními daňovými a celními úřady, s cílem omezování daňových a celních úniků.

Vláda počítá s postupným zdokonalováním mechanismů fungujících v rámci přípravy návrhu státního rozpočtu a se zvýšením srozumitelnosti údajů o veřejných rozpočtech předkládaných Parlamentu. Vláda předloží návrh nového zákona o rozpočtových pravidlech a zákona o majetku státu, které umožní zavedení efektivnějších přístupů k financování veřejného sektoru, transparentní financování územní samosprávy a hospodárnější nakládání s majetkem státu. Zároveň bude zdokonalována jak vnější, tak vnitřní kontrola vynakládání veřejných prostředků, včetně uplatnění postupů, které umožní provádět odpovídající kontroly na úrovni požadované v členských zemích EU.

Vláda bude pokračovat v postupné deregulaci cen a nájemného z bytů. Její součástí bude narovnání cen energií (elektřina, plyn, teplo) a vytvoření regulačního systému, umožňujícího promítat do těchto cen ekonomicky oprávněné náklady výroby, přenosu a distribuce.

3. Privatizace

Pokračování privatizace považuje vláda za nezbytný předpoklad dokončování transformace naší ekonomiky. Vláda bude prosazovat urychlenou realizaci dosud schválených privatizačních projektů a vypracuje a přijme strategii dalšího postupu privatizace bankovníctví, některých strategických průmyslových podniků a dalších nezprivatizovaných podniků zejména ze sféry energetiky.

4. Vztahy k podnikatelské sféře

Vláda připraví revizi dosavadní hospodářské a obchodní legislativy s cílem stimulovat podnikání a ekonomický růst. Za důležité považuje udržení a rozvoj konkurenčních podmínek. Bude proto věnovat pozornost tvorbě zábran proti monopolním a kartelovým tendencím a dohodám. Vláda rovněž prohloubí efektivní výkon vlastnických práv ve státních podnicích, kde stát má významný majetkový podíl.

Vláda si je vědoma významu dalšího rozvoje peněžního a kapitálového trhu jak pro změny vlastnických struktur, navazujících na privatizaci, tak pro financování dalšího hospodářského

růstu. Proto chce prosazovat takové úpravy legislativního rámce těchto trhů, které přispějí k posilování jejich transparentnosti, efektivnosti a bezpečnosti.

Vláda vychází z rozhodujícího podílu průmyslu na stavu a rozvoji hospodářství naší země. Proto bude věnovat mimořádnou pozornost vytváření a zajištění podmínek, které umožní jeho další růst a zvyšování jeho konkurenceschopnosti na domácím i zahraničním trhu. Půjde zejména o institucionální podmínky pro podnikání v průmyslu, o rozvoj malých a středních podniků, o rozvoj lidského kapitálu, o podporu výzkumu a o potřebnou infrastrukturu.

Zároveň budou vytvářeny podmínky pro to, aby byly pružněji řešeny oprávněné nároky firem ve věřitelské pozici. Vláda bude podporovat trend ke snižování energetické náročnosti a efektivnějšímu využívání energetických zdrojů.

V zájmu podpory exportu bude cílem vlády vytvoření příznivých obchodněpolitických podmínek na mnohostranné i dvoustranné bázi, rozšiřování služeb a finančních zdrojů EGAP a ČEB, jakož i zesílení podpory našeho exportu ze strany českých zastupitelských orgánů v zahraničí. Vláda bude prosazovat přijetí antidumpingové, "protisubvenční" a další legislativy tak, aby přispěla ke zlepšení ochrany domácího trhu v souladu s mezinárodními závazky České republiky.

5. Bydlení

Vláda si uvědomuje existenci řady problémů v oblasti bydlení, k nimž patří zejména nízká dostupnost bytů, nedostatečná koupěschopná poptávka na trhu bytů, zanedbanost a nedostatečná údržba stávajícího bytového fondu a disproporce mezi cenou bytů a výší regulovaného nájemného. Vláda je rozhodnuta věnovat problematice bydlení a bytové výstavby trvalou pozornost. Považuje proto za potřebné již při přípravě státního rozpočtu na rok 1997 zvýšit objem prostředků z veřejných rozpočtů, které plynou do této oblasti. Zlepší účinnost dosavadních forem podpory bydlení a zavede některá nová, dosud nepoužívaná opatření.

Vláda je přesvědčena, že základem stabilního řešení bytového problému v naší zemi je vytvoření fungujícího trhu s byty. Důležitým předpokladem je postupná deregulace nájemného, jejíž možné urychlení závisí na nalezení vhodných sociálních opatření, řešících nepříznivé dopady tohoto kroku na sociálně slabší vrstvy obyvatel.

Vláda chce vázat politiku bydlení s potřebami rozvoje regionů, měst a obcí. Nedílnou součástí její politiky bude i podpora aktivit obcí při výstavbě nájemných bytů, jakož i opatření, která v obcích usnadní získávání pozemků pro novou bytovou výstavbu. Cílem této podpory obcí bude především zvýšení dostupnosti bytů. Podpora fyzických osob se zaměří na zvyšování dostupnosti hypotečních úvěrů a na garance předhypotečních úvěrů. Vláda bude též dotačně podporovat budování příslušné infrastruktury. Novým nástrojem bytové politiky bude Podpurný a garanční fond bydlení, jehož smyslem bude především zlepšení podmínek pro podnikání v bytové výstavbě.

6. Doprava a spoje

V oblasti dopravy vláda považuje za rozhodující zajištění mezinárodně srovnatelné úrovně hlavních dopravních tahů, procházejících územím státu. Jejich rozvoj podpoří rozsáhlými

státními investicemi, což může mít zároveň význam pro domácí průmysl a stavebnictví. Zvýšenou pozornost bude věnovat i údržbě dopravních cest.

Zásadní význam přikládá vláda racionalizaci hospodaření Českých drah a jejich postupné přeměně v moderní a efektivní společnost. Vláda je připravena v tomto smyslu podpořit realizaci některých konkrétních programů. Další prioritou, která významně ovlivňuje kvalitu života obyvatel především na venkově, je zlepšení dopravní obslužnosti, hlavně v okrajových oblastech, s cílem usnadnit dopravu do zaměstnání, škol, zdravotních zařízení a úřadů. Pro tento účel je vláda připravena zvýšit dotační prostředky z veřejných rozpočtů a zároveň přijmout opatření k jasnější dělbě kompetencí mezi orgány státní správy a samosprávy.

V oblasti telekomunikací bude vláda pokračovat v politice vytváření konkurenčního prostředí, což povede k zásadnímu zlepšení služeb a celé sítě. Přijme taková opatření, která povedou ke zjednodušení přístupu k podnikání v této oblasti.

7. Zemědělství

Vláda vychází z přesvědčení, že prvořadým úkolem vládní politiky v oblasti zemědělství je zajištění základní nabídky potravin z domácí produkce a že rozvoj tohoto odvětví národního hospodářství významně souvisí s potřebou uchovat přirozené základy venkovského života, s potřebou vytvářet na venkově pracovní příležitosti, jakož i s úsilím o zachování tradičního vzhledu krajiny naší země.

Svou zemědělskou politiku zaměří především na podporu konkurenceschopnosti českého zemědělství. Proto bude pokračovat v podpoře investičních a modernizačních programů v zemědělství a lesnictví prostřednictvím PGRLF. Podpoří (dotačně či daňově) i nepotravinářské využití zemědělské půdy k produkci technických plodin a obnovitelných zdrojů energie.

Vláda bude usilovat o maximální stabilizaci pravidel pro poskytování podpory podnikatelům v zemědělství a lesnictví tak, aby je zemědělci mohli využít jako pevný bod pro svá podnikatelská rozhodování.

Vláda bude pokračovat (především formou přímých dotací) v podpoře racionálních zemědělských aktivit v oblastech s horšími podmínkami hospodaření a bude stimuluovat dodržování ekologických postupů v zemědělství. Stanoví pravidla pro úhradu zvýšených nákladů zemědělského a lesnického podnikání vyvolaných zákonnými omezeními hospodářské činnosti z důvodů ochrany jednotlivých složek životního prostředí.

Vláda bude usilovat o maximálně možnou stabilitu potravinářského trhu, o liberalizaci obchodu zemědělskými výrobky, v rámci mezinárodních smluv a závazků bude vytvářet srovnatelné podmínky pro zahraniční obchod se zemědělskými a potravinářskými výrobky s ostatními státy, bude chránit české zemědělství před subvencovanými dovozy a vytvoří širší prostor pro podporu exportu našich tradičních agrárních komodit.

V zájmu stabilizace vlastnických poměrů v zemědělství je vláda připravena dokončit restituční a transformační procesy. Připraví návrh opatření, která usnadní podnikatelům v zemědělství a lesnictví vypořádání restitučních a transformačních závazků. Formou zvláštního zákona upraví podmínky prodeje státní půdy. V lesnictví se vláda zaměří na odprodej pozemků za účelem scelování roztržštěné vlastnické struktury. VI. Sociální politika Vláda

považuje účinnou sociální politiku za jeden z hlavních předpokladů úspěšného a stabilního rozvoje společnosti. Vychází z přesvědčení, že sám občan je především odpovědný za své sociální postavení. Primární sociální prostor, v němž se utváří existenční zázemí jednotlivce, spatřuje v rodině a obci. Úloha státu proto spočívá ve vytváření nezbytných legislativních, organizačních a materiálních podmínek pro zajištění základních sociálních jistot občanů v těch případech, kdy přirozené sociální mechanismy nepostačují nebo selhávají.

Svou hospodářskou politikou, zaměřenou na podporu ekonomického růstu a na podporu podnikání, bude vláda působit na udržení nízké míry nezaměstnanosti. K tomuto účelu bude i nadále uplatňovat aktivní politiku zaměstnanosti, zaměřenou především na ty skupiny občanů, které mají na trhu práce ztížené postavení. Vláda bude rovněž uplatňovat diferencovaný přístup k jednotlivým regionům s ohledem na jejich konkrétní podmínky a problémy. Vláda hodlá pokračovat v realizaci reformy systému sociálního zabezpečení, kterou považuje za odpovědný krok v zájmu dlouhodobé sociální stability v zemi. V následujícím období se zaměří především na další zdokonalování tohoto systému při zachování jeho dosavadních principů. Bude pracovat na doladění systému státní sociální podpory a na zjednodušení administrativy, spojené s přiznáváním a výplatou dávek, aniž by byl opuštěn princip adresnosti.

Vláda bude dbát na udržení reálné hodnoty důchodů a na její zvyšování v souladu s ekonomickým růstem země. S tímto cílem bude provádět jejich pravidelnou valorizaci, a to i s přihlédnutím k vývoji mezd tak, aby byl dlouhodobě zachován současný poměr důchodů a mezd. Vláda rovněž připraví oddělení systému důchodového pojištění od státního rozpočtu a jeho změnu směrem k fondovému systému při zaručení jeho dlouhodobé financovatelnosti bez dodatečných příspěvků z veřejných zdrojů.

Vláda zajistí zpřísnění kontroly vyplácení všech druhů sociálních dávek a posílí roli obcí při rozhodování o sociální pomoci a při jejím zajišťování.

V oblasti sociálních služeb bude vláda za jasně stanovených podmínek i nadále podporovat činnost nestátních humanitárních a církevních organizací, s cílem dalšího rozšíření již existující nabídky těchto služeb.

VII. Zdravotnictví

Vláda považuje zdokonalování dosavadního systému zdravotnictví, s cílem zajistit jeho dlouhodobou stabilitu, za jednu ze svých základních priorit. Zásadnější systémové změny, především v oblasti financování zdravotnictví, však nebudou znamenat opuštění základních záruk a jistot v poskytování zdravotní péče občanům.

Vláda je připravena realizovat komplex opatření jak na straně nabídky zdravotní péče, tak na straně poptávky po zdravotnických službách. Na straně nabídky půjde především o zavedení účinnějších regulačních a kontrolních mechanismů, zejména v lékové oblasti. Vláda se zaměří na regulaci prostřednictvím státních dotací, zejména na stavební a přístrojové investice ve zdravotnictví. Bude prosazovat zpřesnění a zjednodušení seznamu zdravotních výkonů a seznamu léčiv, a to v návaznosti na postupně vydávané standardy zdravotní péče a doporučené léčebné postupy. K zajištění kvality zdravotní péče bude postupně zaváděna akreditace zdravotnických zařízení, vymezující jejich způsobilost k provádění náročných zdravotních úkonů.

Vláda navrhne moderní systém postgraduálního a celoživotního vzdělávání zdravotnických pracovníků a bude pokračovat v efektivní podpoře lékařského výzkumu.

Vláda bude vyžadovat odpovědné chování zdravotních pojišťoven, hospodařících s veřejnými prostředky v zájmu občanů i zdravotnických zařízení, předpokládá další snižování jejich počtu a bude posilovat státní dozor nad jejich hospodařením, včetně tlaku na efektivitu jejich revizních systémů. Bude vytvářet podmínky pro zavedení jednotného systému zdravotního a nemocenského pojištění.

Vláda hodlá vymezit cílovou vlastnickou strukturu zdravotnických zařízení a bude definovat garance státu za dostupnost standardní zdravotní péče. V návaznosti na to je připravena usnadnit a rychle dokončit privatizační proces ve zdravotnictví. V zájmu zvýšení dostupnosti lůžkové péče pro dlouhodobě nemocné a zvýšení efektivity provozu lůžkových zdravotnických zařízení podpoří vláda přeměnu části akutního lůžkového fondu na potřebná neakutní lůžka, především v léčebnách dlouhodobě nemocných a v ústavech sociální péče.

Vláda hodlá zintenzivnit podporu a ochranu zdraví občanů, včetně boje proti celospolečensky závažným zdravotním problémům, jako jsou drogové toxikománie a AIDS. Rovněž se zaměří na účelnou prevenci, na programy směřující ke zlepšení zdravotního stavu obyvatel a zvýšení zodpovědnosti občanů vůči vlastnímu zdraví.

Na straně poptávky bude vláda cílevědomě posilovat rozhodovací roli pacienta a vytvoří systém zainteresovanosti občana na úsporném a racionálním rozsahu čerpání zdravotní péče.

Cílem všech těchto kroků vlády je zajištění dostupné a kvalitní péče pro občany, finanční stabilizace systému zdravotní péče a zabezpečení důstojného postavení lékařů a ostatních zdravotnických pracovníků.

VIII. Školství a věda

Vláda si je vědoma toho, že školství, zejména v jeho povinné části, je do značné míry veřejným statkem a tudíž i oblastí, za niž stát nese přímou odpovědnost. Této odpovědnosti si je vláda vědoma a bude proto usilovat o zvyšování kvality našeho školství. Bude zdokonalovat nástroje pro hodnocení kvality škol a výuky. Vláda zachová bezplatné základní a střední vzdělání ve školách zřizovaných státem a obcemi. Zároveň pokládá za nezbytné, aby existoval i významný sektor nestátního školství, včetně školství církevního, který bude při splnění nároků na podmínky a úroveň výuky podporován ze strany státu.

Významnou roli ve vzdělávacím systému má učňovské školství. Vláda považuje za důležité vytváření podmínek pro přípravu kvalitních pracovních sil, zajistí uchování systému odborné přípravy a bude usilovat o zvýraznění role podniků v této činnosti. Stát bude odpovídat za stanovení základních požadavků na výuku a za její hodnocení.

Vláda bude dbát na to, aby byl obsah výuky zaměřen nejen na praktické znalosti, ale i na výchovu k občanství, na pěstování celkového historického povědomí o vlastní zemi a aby nabízel dětem a mládeži i základní hodnotové zakotvení. Významnou prioritou vlády v oblasti vzdělávání bude rozvoj vysokého školství. Vláda zaměří svou pozornost především na zvyšování kvality pedagogické i vědecké činnosti vysokých škol. Vysokoškolské vzdělávání si i nadále zachová výběrový charakter.

Vláda považuje za účelné, aby se na nákladech pomaturitního studia, zejména na vyšších odborných školách a vysokých školách, podíleli i sami studenti a tím vyjádřili vlastní odpovědnost za své studium. Zároveň bude vytvářet podmínky pro to, aby sociální situace studenta nebyla zásadní překážkou studia. Vláda bude usilovat o zlepšování materiálního postavení učitelů při diferenciaci odměňování v závislosti na kvalitě jejich práce.

Výzkum a vývoj považuje vláda za významný předpoklad rozvoje naší země. Bude usilovat o hlubší propojení vědy s podnikovou sférou, o posilování postavení vědy na vysokých školách i o podporu dalších kvalitních výzkumných institucí.

Pozornost bude vláda i nadále věnovat rozvoji sportu a tělovýchovy, které jsou důležitou součástí života naší společnosti.

IX. Kultura

Péče o zachování a rozvíjení kulturního bohatství zůstane trvalým úkolem vládní politiky. Vláda při tom vychází z respektu ke svobodě umělecké tvorby jako k podmínce skutečně hodnotného a bohatého kulturního života společnosti. Vláda proto hodlá pokračovat ve finanční podpoře kultury a bude vytvářet podmínky pro efektivní pluralitu zdrojů plynoucích do této oblasti. Bude i nadále podporovat kulturní výměnu se zahraničím a bude vytvářet předpoklady pro začleňování naší kultury do evropského a světového kulturního dění.

Proces odstátnění kultury započatý v minulém období bude dále pokračovat, zejména se vznikem regionální samosprávy. Stát hodlá i nadále podporovat síť veřejných knihoven, muzeí a galerií, které jsou významnou součástí systému osvěty a kulturního prostředí, ale i v této oblasti hodlá posílit úlohu obcí a regionů. U nejvýznamnějších národních kulturních institucí chce vláda přehodnotit jejich postavení.

Vláda si je vědoma velkého bohatství movitých a nemovitých kulturních památek, nacházejících se na našem území, a programy, orientované na záchranu a ochranu tohoto dědictví, chce dále rozšiřovat. Předloží řešení zákonné ochrany kulturního dědictví s cílem kompenzovat náklady, které vznikají vlastníkům památek dodržováním omezení plynoucích ze zákona.

Vláda bude pokračovat ve vytváření vhodného právního rámce, umožňujícího svobodný přístup k informacím a pluralitu hromadných sdělovacích prostředků, a zvýšenou pozornost bude věnovat ochraně duševního vlastnictví.

Vláda považuje za významnou součást kulturního bohatství naší země kulturní svěbytnost národnostních menšin. Hodlá i nadále podporovat jejich kulturní aktivity.

X. Životní prostředí

Vláda bude ve své ekologické politice vycházet z programu „ Státní politika životního prostředí“, schváleného v uplynulém funkčním období. Vychází ze základního principu odpovědnosti vůči budoucím generacím za zachování a předání základních životních hodnot zaměří své úsilí na důslednou implementaci všech prvků této politiky do praxe. Přes zřetelný pozitivní vývoj posledních let mnohé důsledky devastace životního prostředí v předchozích desetiletích dosud přetrvávají. Vláda proto bude klást důraz nejen na další zvyšování kvality

ovzduší a vod a na snižování produkce odpadů, ale i na urychlení tempa odstraňování starých ekologických zátěží, které mohou být zdrojem rizika pro lidské zdraví.

Vláda bude pokračovat v doplňování stávajícího systému ochrany životního prostředí. Za důležitý krok k efektivnímu řešení konfliktů mezi dobýváním nerostů a ochranou životního prostředí považuje vláda nalezení vhodného pojetí vlastnictví přírodních zdrojů, která bude základem pro formulaci nového horního zákona. Vláda přehodnotí působnost ústředních orgánů státní správy ve vodním hospodářství a v rámci nového vodního zákona navrhne její racionální úpravu. V zájmu péče o krajinu a zachování přírodního dědictví budou formulována racionální kritéria ochrany přírody a krajiny.

Vláda bude pokračovat ve snaze o účinné využití ekonomických nástrojů ochrany životního prostředí a v podpoře investic k ochraně životního prostředí. Bude rovněž podporovat veřejně prospěšné aktivity nestátních subjektů.

Vláda si je vědoma důležitosti šetrného nakládání s energiemi a přírodními zdroji a bude proto usilovat o narovnání dosud regulovaných cen a odstranění nežádoucích forem dotací.

Vláda ví dobře, že neexistují rychlá, levná a jednoduchá řešení, která by mohla okamžitě odstranit všechny škody, spáchané na přírodě v uplynulých desetiletích. Vláda je přesvědčena, že efektivní ochranu životního prostředí lze sladit s hospodářským rozvojem, a že právě tržní ekonomika představuje rámec, který umožňuje dostat individuální zájmy do souladu se zájmem veřejným. Podmínkou úspěchu je svobodné a odpovědné rozhodování občanů a podnikatelské sféry a jejich spoluúčast na ochraně a tvorbě životního prostředí. Proto bude vláda věnovat pozornost ekologickému vzdělávání a osvětě a co nejširšímu přístupu občanů k informacím o stavu životního prostředí.

Závěr

Před naší společností stojí v následujícím období řada náročných úkolů. Vláda je odhodlána při jejich řešení pokračovat v cestě započaté v roce 1989 a navázat na vše pozitivní, čeho bylo v minulém období dosaženo. Považuje za svůj závazek udržet Českou republiku mezi úspěšnými a prosperujícími evropskými státy a učinit z ní v dohledné budoucnosti plnoprávného člena integrující se Evropy. V tomto svém úsilí bude rozhodně prosazovat a hájit principy demokracie, lidských práv a občanských svobod, dbát na dodržování Ústavy a zákonů, podporovat pluralitu, konkurenci a svobodu volby pro všechny.

Vláda si je vědoma, že své cíle, které v prohlášení formulovala, je schopna splnit pouze s podporou veřejnosti a s podporou Vás, členů zákonodárného sboru. Při uskutečňování své politiky bude vláda podrobena přísné veřejné kontrole, je jí otevřena a je připravena svou odpovědnost nést. Bude usilovat o vytváření co nejširšího společenského konsensu všech demokratických politických sil v zákonodárném sboru i ve společnosti.

Vláda České republiky předstupuje před Vás, volené zástupce lidu, s tímto svým programovým prohlášením a je připravena řešit složité úkoly, které před naší zemí v následujícím období stojí, v zájmu všech občanů této země, odpovědně a poctivě. Věří, vážení poslanci a poslankyně, že bude vládě vyslovena důvěra a že jí bude umožněno začít svou činnost vykonávat.